

Прѣзъ 1433 г. маджаритѣ го отнематъ отъ турцитѣ, но за малко. На 1689 год., при войната на Австрия съ Турция, князь Баденски разбива прѣзъ августъ турцитѣ при Морава, а прѣзъ септември и при Нишъ. Но въ началото на януари 1690 г. турцитѣ сполучватъ да нанесатъ поражение на австрийскитѣ войски при Качаникъ и послѣднитѣ се оттеглятъ къмъ Нови-Пазаръ и Нишъ¹⁾. Слѣдствие на тѣзи войни, особно на тия между маджаритѣ и турцитѣ, Нишъ прѣзъ 16—17 вѣкъ е изпадналъ до положението на село, обстоятелство, констатирано отъ всички пѣтешественици прѣзъ това врѣме²⁾.

Макаръ съ такава прѣвратна сѣдба, подпадалъ ту подъ едно, ту подъ друго владичество, арена на кръвопролитни войни и жестоки опустошения, Нишъ всѣкога си е оставалъ български по население. За това свидѣтелствуватъ множество документи, прѣдимно отъ чужденци, които сж пѣтували прѣзъ Нишъ и неговата околнина или сж живѣли тамъ.

Ето какво казва на 1168 г. историкътъ на кръстоноснитѣ походи Вилхелмъ Тирски: „Графътъ (Балдуинъ) послѣдва своитѣ войски и прѣмина прѣзъ рѣката (Сава) заедно съ князетѣ и съ народа, що бѣха останали при него; тѣ пристигнаха въ българския градъ Бѣлградъ, за който поменахме по-горѣ, и тамъ се установиха на лагеръ. Отъ тамъ, като потеглиха обозитѣ и войскитѣ, като вървѣха прѣзъ българския лѣсъ и обширнитѣ гори, пристигнаха изпърво въ Нишъ, а сетнѣ въ Срѣдецъ (Стралица) ...“³⁾. Български по население е билъ Нишъ и прѣзъ врѣме на турското владичество. За това свидѣтелствува името Булгаристанъ, дадено на всички земи, населени съ българи, къмъ които се числялъ и Нишъ. Това име е било запазено до Султанъ Мехмедъ II (1808—1839 г.), който, за да прѣмахне всѣкакъвъ външенъ бѣлѣгъ, опрѣдѣлящъ народноститѣ въ империята му, раздѣлили Тур-

кото е билъ частъ отъ сръбската държава. Задоволява се само да каже, че турцитѣ го прѣвзели на 1385 г. слѣдъ 25 дневна обсада и, че е падналъ подъ турска властъ „четире године пре косовске битке (1389)“. — Кралевина Сръба. Ъ. Нови крајеви. У Београду, 1884, стр. 29—31. — А. Г. Занетовъ твърди, че сърбитѣ никога не сж владѣли нишката област — нито при Милутина, нито при Душана — ако се не смѣтатъ нѣкои тѣхни кратковрѣмни нападения. Тѣ винаги, слѣдъ усиляване, сж владѣли до българска Морава и само при Душана включватъ въ прѣдѣлитѣ на своето царство Знеполе (Трънско). — Българи на Морава, София, 1914, стр. 10. Сжщо — картитѣ въ книгата на Вукичевичъ „Сръба у слици и речи“.

1) Иширковъ, Западнитѣ краища на България, стр. XXXIII и XXXV.

2) Трговачки центри и путови, стр. 34

3) Йор. Ивановъ, Българетѣ въ Македония, стр. 30.